

[Bernhard Baunsgaard.]

fuldendte disse love var hver for sig, ville vi bevare sammenstødet, hvis vi ikke prøvede at se på det i sammenhæng. Det er netop det, vi bør gøre. Vi skal systematisk gennemgå sammenstødsområderne og blotlægge dem, og så må vi politisk tage stilling til dem bagefter.

Vi har i bl. a. skatteudvalget i de senere år nogle gange set på disse sammenstød, også når det gælder ny lovgivning. Vi har bedt finansministeren om at lade udarbejde en skattemodel, hvorpå vi kan prøve den nye lovgivning, så vi undgår sammenstød. Vi sendte anmodningen over i december, men har ikke fået svar endnu. Jeg forstår, at det er noget, man skal overveje grundigt; det er nok ikke så nemt at gå til at lave sådan en skattemodel ved hjælp af databehandlingsteknikken. I skatteudvalget vil vi bruge modellen til afprøvning af ny lovgivning. Men når man skal i gang med udvalget her, er det nok nødvendigt, at man bruger en sådan lovmodel for at afdække alle de forskellige sammenstøds muligheder. Det er et nødvendigt arbejdsredskab i vort daglige arbejde herinde, og når vi skal blotlægge sammenstøds mulighederne. Men i disse sparetider, da det jo er dyrt, kan man vel bruge det samme redskab til begge formål.

Ud over dette sammenstød mellem sociallovgivningen og tilskudslovgivningen via bolig- og skattelovgivning er der ét område til, som forekommer os så væsentligt, og som behandles i punkt 3 i det forslag, vi her behandler. Det er spørgsmålet om civilstanden, altså dette om man er gift eller ugift, enke eller enkemand. Her har vi også sammenstødet. Men her går forslaget nok lidt videre end på det første område.

Se, når man taler om at bruge civilstanden som grundlag for vor lovgivning herinde — og gennem skattelovgivning bruger vi den faktisk som grundlag for mange andre lovgivninger, fordi så megen anden lovgivning er bundet til vore skattelove — så kommer vi nok på dette område lidt videre, for her vil efter vor opfattelse ikke alene være tale om lovsammenstød. Lovsammenstødet opstår, som man i Århus har gennemregnet det, i et pro forma-skilsmisseforhold. Man havde en sag, hvor man med en husstandsindtægt på 35.000 kr. ved en pro forma-skilsmisse kunne sætte pengene til

forbrug op med 17.000 kr., når skatten var betalt. Det er et lovsammenstød, der ligger på linje med det andet.

Men dette med civilstanden rækker videre: jeg tror, at vi meget hurtigt bliver nødt til at drage konsekvensen af, hvad der i øvrigt sker i samfundet, og af den indstilling, man har til ægteskabet. Vi kan ikke blive ved med at lukke øjnene for, at der er et stigende antal mennesker i samfundet, der ikke mere ønsker papir på deres samliv. Det spørgsmål må i hvert fald gennemdrøftes herinde: er det så rimeligt, at vi bevarer det som et krav i vor skattelovgivning?

For dem, der siger, at ægteskabet under alle omstændigheder er en så fortrinlig institution, at vi bør beholde det, ganske uanset hvilken indstilling et mindretal har, vil jeg gerne have lov til at citere — det sker jo så hyppigt herinde — et ord, der tillægges Paulus: „Med loven kom synden ind i verden“. Det er urimeligt at udsætte folk med en husstandsindtægt på 35.000 kr. for fristelsen til ved en pro forma-skilsmisse at sætte den indkomst, man kan råde over, op med 50 pct. Ikke mindst synes jeg, at de, der er tilhængere af at bevare ægteskabet som institution, bør tage dette til sig.

Må jeg understrege det, som er sagt fra anden side: jeg håber på, at vi får en hurtig behandling i folketinget, et hurtigt udvalgsarbejde, hvor vi får blotlagt alle problemerne, så vi kan komme i gang. Det var kun en vittighed, hvad Politiken i går skrev på sin bagside om et skattefrit job, hvor man citerede en omegnsavis, der havde haft en annonce, hvor man tilbød en mand stilling med en så lav løn, så han kunne være sikker på at få alle tilskud, sådan at hans reelle disponible indtægt blev mellem 50.000 og 60.000 kr. Det er endnu en vittighed, men hvis vi ikke retter det, hvor længe forbliver det så en vittighed?

Poul Dam: For så vidt kunne jeg nøjes med at deltage i den almindelige anbefaling af dette forslag, som alle partierne har været med til at fremsætte. Jeg skal da heller ikke gentage de mange forstandige ting, der er blevet sagt af tidligere ordførere. Jeg vil dog for god ordens skyld følge den tradition, som ligger i, at alle ordførere vistnok uden undtagelse har bedyret, at dette problem havde de da rigtignok været opmærksom på